

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 2.Pf.20.133/2023/4.

A felperes:

felperes, felperes székhelye

A felperes képviselője:

Kummer Ügyvédi Iroda, ügyvéd címe, ügyintéző: dr. Kummer Ákos ügyvéd

Az alperes:

alperes neve, alperes székhelye

Az alperes képviselője:

Nagy János Ügyvédi Iroda, ügyvéd címe, ügyintéző dr. Nagy János ügyvéd

A per tárgya: személyiségi jog megsértése

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 3/A.P.22.251/2022/8-II.

í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 15.000 (tizenötezer) forint + áfa másodfokú perköltséget, valamint a Magyar Államnak e határozat jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül 32.000 (harminckettőezer) forint fellebbezési illetéket az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlája javára.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A napilap1.hu hírportálon 2018. szeptember 18-án megjelent „cikk címe” című cikk azt tartalmazta, hogy a felperes „Masszív italozással ünnepelte a felperes a üzletember1-politikus jelentés elfogadását [...], sűrű poháremelgetés közben folyamatosan politikus1t szidalmazták, és [...] emelték a poharukat arra, hogy a »ravasz üzletember1« majd jól »kicsinálja a párt1t«.”

A napilap1 című napilapban, 2019. szeptember 19-én „Egymásnak esett politikus2 és politikus3” című írás – utalva a napilap2.hu közleményére – azt tartalmazza, hogy „[...] a felperesok üzletember1t éltették, és koccintottak a üzletember1-politikus jelentés elfogadására.”

[2] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy a www.napilap1.hu portálon 2018. szeptember 18-án „cikk címe” címmel megjelent cikkekben valótlanul híresztelte róla, hogy a 2018. szeptemberi frakcióülése résztvevői megünnepelték az Európai Parlamentben elfogadott politikus-jelentést, folyamatosan politikus1t szidalmazták, és arra emelték a poharukat, hogy üzletember1 majd kicsinálja a párt1t, illetve a napilap1 című napilap 2019. szeptember 19-i számában „Egymásnak esett politikus2 és politikus3” címmel megjelent cikkekben valótlanul híresztelte, hogy a 2018 szeptemberi frakcióülése résztvevői koccintottak a politikus-jelentés elfogadására. Kérte kötelezni az alperest 600.000 forint sérelemdíj és 38.100 forint ügyvédi munkadíj megfizetésére.

Kifejtette, hogy nem valósak a cikkekben sérelmezett közlések és a jelentés megszavazásától az Európai parlamenti képviselője tartózkodott, mivel annak tartalma igaztalan vádakon alapult és az Magyarországra nézve kedvezőtlen volt. Így ezen jelentés megünnepelését, valamint politikai ellenfelének folyamatos szidalmazását állító közlések sértőek rá nézve.

A sérelemdíj iránti igénye vonatkozásában előadta, hogy a több jogsértés szankciójaként a 66,8 milliárd forintos árbevételt és ebből több millió forint eredményt elérő alperes marasztalása a keresetében írt összegben indokolt a bírói gyakorlat alapján is.

[3] Az alperes elsődlegesen a kereset elutasítását indítványozta, másodlagosan a felperes által igényelt sérelemdíj összegét 100.000 forintban kérte megállapítani.

Kifejtette, hogy a sérelmezett közlések valós tényállítások, továbbá azok sértő jellege hiányzik. Álláspontja szerint egy politikai pártra nem sértő, hogy megünnepelte egy riválisa politikai vereségét, és az sem, hogy politikai riválisa hátrányosabb helyzetbe hozásáért szurkol.

Előadta, hogy a felperes sérelemdíj iránti igénye eltúlzott, az nem áll összhangban az őt ért sérelemmel, a jogsértés felróhatóságával és a bírói gyakorlat szerint hasonló esetekben megítélt marasztalási összegeket is jelentősen meghaladja.

[4] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes azzal, hogy a www.napilap1.hu portálon 2018. szeptember 18-án megjelent, „cikk címe” című cikkben valótlanul híresztelte a felperesről, hogy a 2018. szeptemberi frakcióülése résztvevői megünnepelték az Európai Parlamentben elfogadott politikus-jelentést, folyamatosan politikus1t szidalmazták, és arra emelték a poharukat, hogy üzletember1 majd „kicsinálja a párt1t”; továbbá azzal, hogy a napilap1 című napilap 2018. szeptember 19-i számában „Egymásnak esett politikus2 és politikus3” címmel megjelent cikkekben valótlanul híresztelte a felperesről, hogy a 2018. szeptemberi frakcióülése résztvevői koccintottak a politikus-jelentés elfogadására, megsértette a felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát.

Kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 300.000 forint sérelemdíjat.

Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

Megállapította, hogy a felek az eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik.

Felhívta az alperest, hogy az esedékesség napjáig fizessen be 18.000 forint illetéket az állam javára az állami adó- és vámhatóság által közzétett illetékbevételi számlára; a fizetendő illeték a jelen határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé. Az eljárás fennmaradó 18.000 forint illetéke a Magyar Állam terhén marad.

[5] Határozatában ismertette a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. Törvény (Ptk.) 2:42. § (1) és (2) bekezdését, a 2:43. § d) pontját, a 2:45. § (2) bekezdését, a 2:51. § (1) bekezdését és a 2:52. § (1)-(3) bekezdéseit.

[6] Megállapította, hogy a perben az alperes a kifogásolt állítások valóságát nem tudta bizonyítani, és a valótlan tények valóságtartalmának ellenőrzését a cikkek megjelentetését megelőzően nem végezte el, azt meg sem kísérelte.

Kifejtette, hogy annak valótlan állítása, miszerint a felperes parlamenti frakciójának tagjai üdvözöltek egy Magyarországot elítélő olyan uniós jelentést, amelyet az Európai parlamenti képviselői nem szavaztak meg, nyilvánvalóan egy politikai párt hitelességét nagymértékben rontja. A politikai riválisának szidalmazása és egy magyar pártpolitikai életen kívüli személy beavatkozásában való reménykedés a választási sikerei érdekében – köztudomású tényként elfogadhatóan – jelentős hátrányos következményekkel járhat egy magát nemzeti irányultságúnak tartó pártra nézve.

Úgy ítélte meg, hogy a közlések vonatkozásában az alperes rosszhiszemű volt, mert tudta, hogy a közvélekedés mércéje szerint az íráskor alkalmasak arra, hogy a felperes megítélését negatívan befolyásolják jóhírnevének megsértésével [Ptk. 2:45. § (2) bekezdés]. Ezért a

kereseti kérelemnek megfelelően, csekély szövegezési pontosítással megállapította a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontja alapján a felperes jóhírnévhez való jogának megsértését.

[7] A sérelemdíj iránti igény mértékének mérlegelése körében szem előtt tartotta a szankció kompenzációs szerepét és emellett a hasonló jogsértések megelőzésének célját is azzal, hogy a jogintézmény büntető funkciójára az okozott hátrány nagyságától függetlenül volt figyelemmel (Kúria Pfv.IV.20.432/2019.).

Rögzítette, hogy a perbeli közlés alapjául szolgáló, a napilap2.hu című internetes kiadványban megjelent azonos tartalom miatti jogsérelemért 400.000 forint sérelemdíjat állapított meg a Fővárosi Ítéltábla jogerős ítéletében. E vonatkozásban kifejtette, hogy az a szankció a jelen perbeli sérelem hátrányait nem kompenzálta, így önállóan kellett értékelni a korábban országos nyilvánosságot kapott állításokon túli, újraközléssel okozott sérelmet. A sérelemdíj mértéke körében értékelte, hogy az alperes kétszer közölte jogsértő állításait, azok nagy nyilvánosságot elérő kiadványaiban jelentek meg és figyelemmel volt a sajtószerv jelentős tökeerejére is. Mindezek alapján a kereseti kérelemben igényelt összeg felében látta indokoltnak szankcionálni a jogsértéseket.

[8] A perköltség viseléséről a Pp. 83. § (2) bekezdésének második mondata alapján rendelkezett tekintettel arra, hogy a pernyertesség és a pervesztesség aránya közötti különbség álláspontja szerint nem volt jelentős, ezért azt egyenlő arányúként állapította meg.

Az illeték megfizetésére a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján 50%-os arányban kötelezte az alperest, míg a felperest terhelő 50%-os mértékű kereseti illeték vonatkozásában azt állapította meg, hogy az a Magyar Állam terhén marad az 5. § (1) bekezdés d) pontja és (2) bekezdése alapján.

[9] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben elsődlegesen a sérelemdíjra vonatkozó kereset teljes egészében történő elutasítását, másodlagosan annak 100.000 forintra történő leszállítását kérte.

Érvelése szerint a felperes javára megállapított sérelemdíj összege rendkívül eltúlzott, mivel a sérelmezett közlések a felperesre nézve nem sértőek és nem is alkalmasak társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására. Egy politikai pártra nem lehet sértő, ha azt állítják róla, hogy megünnepelte politikai riválisa vereségét, ahogyan az sem, miszerint azért szurkol, hogy bárki hátrányosabb helyzetbe hozza politikai ellenfelét.

Kérte figyelembe venni annak tényét, hogy egy másik sajtótermékben megjelent ugyanezen közlések miatt a Fővárosi Ítéltábla a 2.Pf.20.135/2022/4. számú jogerős ítélete már 400.000 forint sérelemdíj megfizetésére kötelezte az alperest. Álláspontja szerint a sérelmezett közlés nem okozhatott a felperes társadalmi megítélésében olyan mértékű sérelmet, amely további több százezer forint összegű sérelemdíj megfizetését tenné indokolttá. Hivatkozott továbbá arra is, hogy a sérelemdíj mértékének megállapítása során nem a sértett szubjektív megítélését kell alapul venni, hanem a társadalom általános felfogását és értékítéletét.

[10] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes perköltségben marasztalását kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást feltárta, abból okszerű következtetéseket vont le, az ítélete meghozatala során anyagi és eljárásjogi szabályt nem sértett. A cikk sérelmezett politikai tartalmú közlései alkalmasak egy párt hitelességének csorbítására, mert Magyarországra nézve kedvezőtlen jelentés megünneplését állítja valótlanul.

Megítélése szerint a sérelemdíj jogalapja, illetve összege megállapítása során az elsőfokú bíróság mérlegelési hibát nem követett el, mert a súlyos fokú jogsértést az alperesi sajtószerv felróható módon, a hiteles tájékoztatási kötelezettségét szándékosan megszegve követte el.

Kifejtette, hogy az alperes – a Pp. 373. § (1)-(5) bekezdéseiben szabályozott ellenkérelem változtatási tilalomba ütköző módon – csak a fellebbezésben fejtette ki azon védekezését, hogy a korábbi, azonos valótlan közlések miatt, más sajtószervekkel szemben alkalmazott sérelemdíj szankciója zárja ki ennek a jelen perbeli alkalmazását.

Előadta, hogy nagy olvasottsággal bíró, népszerű és széles területi körben ingyenesen elérhető médiafelületen jelent meg a jogsértő tartalom, annak kompenzálására alacsonyabb összegű sérelemdíj nem lehet alkalmas. A jövőbeli jogsértések megelőzését szolgáló visszatartó erő alacsonyabb mértékű sérelemdíj esetén nem valósulna meg, egy jelképes összegű sérelemdíj alkalmazása erre nem alkalmas.

[11] Az alperes fellebbezése nem megalapozott.

[12] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el. A felülbírálat során – az elsőfokú ítélet megváltoztatására irányuló fellebbezési kérelemre tekintettel – a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az ügy érdemében döntött; felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdése szerint a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között gyakorolta.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel érintett körben az irányadó anyagi jognak megfelel, a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetés nem vonható le, felülmérlegelésnek nincs helye.

[13] A Fővárosi Ítéltábla a Ptk. 2:52. § (1) bekezdésében és a 2:52. § (3) bekezdésében írtak alapján a sérelemdíj alkalmazásával egyetértett, annak összege leszállítására sem látott jogszerű lehetőséget. Az elsőfokú bíróság a sérelemdíj összecszerúségének alapjául szolgáló körülményeket teljeskörűen feltárta, azokat helyesen, a logika szabályainak megfelelően értékelte.

Az alapul szolgáló körülmények feltárását követően a jogsértés súlyát, a felróhatóság mértékét, a jogsértés ismétlődő jellegét, a jogsértésnek a sértettre és a környezetre gyakorolt hatását is megfelelően mérlegelte. Helytállóan vizsgálta a sérelmezett közlések által okozott nem vagyoni hátrányokat elkülönülten a korábbi, más sajtószerv által okozott jogsérelmekről. Valamint a sérelemdíj összecszerúségét is a jogszabályi előírásoknak megfelelően és a kialakult bírói gyakorlattal összhangban állapította meg.

[14] Mindezekre tekintettel az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján – helyes indokai alapján – helybenhagyta.

[15] Az alperes fellebbezésében írtak alapján elsődlegesen arra mutat rá a Fővárosi Ítéltábla, hogy a sérelemdíj alkalmazását vitató és másodlagosan annak mérséklésére vonatkozó érdemi ellenkérelmét az alperes nem változtatta meg fellebbezésében a Pp. 373. § (1) bekezdésében írt tilalomba ütközően. Ugyanis a felülbírálati döntés korlátját a Pp. 364. § utaló szabálya alapján alkalmazandó Pp. 342. § (1) bekezdése, valamint a Pp. 370. § (1) bekezdése alapján az érdemi ellenkérelem jelenti, ami nem azonos perjogi fogalom az ellenkérelem jogi indokolásával.

A másodfokú bíróság csak a felek kérelmeihez és a Pp. 342. § (3) bekezdése alapján a felek által állított joghoz van kötve. A jog, a tényállítás és a kereseti kérelem, valamint az érdemi ellenkérelem közötti összefüggés levezetésére vonatkozó jogi érvelés [Pp. 170. § (2) bekezdés d) pont] nem jelenti a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörének korlátját.

Az alperes – a Pp. 110. § (3) bekezdése szerinti tartalmi elbírálás elve szerinti értelmezést alapul véve – a sérelemdíj iránti igényt vitató ellenkérelmét nem változtatta meg a felülbírálati kérelmében, hanem annak alapjául szolgáló indokait, érveit egészítette ki. A felek az elsőfokú bíróság ítéletében írt jogi indokolásra szükségképpen reflektálnak. Ezen esetleges új jogi érvek és szempontok nem jelentik önmagukban a Pp. felülbírálati rendszerében az ellenkérelem megváltoztatását. Ezért az alperes fellebbezésének valamennyi indokát érdemben kellett vizsgálni.

[16] A sérelemdíj intézményének a Ptk. 2:52. § (1) és (2) bekezdése alapján kettős funkciója van: egyrészt a személyiségi jogi megsértés vagyoni elégtétellel történő közvetett kompenzációját szolgálja, másrészt – a hasonló megsértések megelőzésének céljából – szankciós jelleggel is bír. Mértékének meghatározásánál a Ptk. 2:52. § (3) bekezdése az eset körülményeinek vizsgálatát írja elő a bíróság számára. Az összecszerűség meghatározásánál különösen a megsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a megsértésnek a sértettre és a környezetre gyakorolt hatására kell figyelemmel lenni.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a Ptk. 2:52. § (1) és (2) bekezdésében foglaltak együttes értelmezésből az következik, hogy a fél „az őt ért nem vagyoni sérelemért” követelhet sérelemdíjat, valamilyen nem vagyoni hátrány megléte esetén. A Ptk. 2:52. § (2) bekezdése a bizonyítási kötelezettség alól mentesítette a sérelmet szenvedett felet, azonban a sérelemdíj iránti kereset elutasítható, ha a sérelmet szenvedett felet nem érte olyan nem vagyoni hátrány, amely sérelemdíj megítélésére adhatna alapot.

[17] Alaptalan volt az alperes hivatkozása egy korábbi, más sajtószerző által elkövetett megsértés miatt alkalmazott szankciónak a jelen ügyben történő értékelésére. Az alperes bizonyíthatta volna, hogy a megsértéseivel okozati összefüggésben a felperest nem érte a sérelemdíj megítélését indokoló nem vagyoni hátrány. Az alperes kimenthette volna magát azzal is a felelősség alól annak bizonyításával is, hogy magatartása nem volt felróható. Ugyanakkor az alperes sem a megsértés eredményeként bekövetkező nem vagyoni hátránynak, sem saját felróhatóságának hiányát (Ptk. 6:519. §, BH2018.13.) nem igazolta. Azonban az nem eredményezhette a Ptk. 2:52. § (1) és (2) bekezdése által felállított szubjektív szankciós rendszerében az alperes kimentését, hogy egy korábbi, más sajtószerző megsértése okozta sérelem már orvoslásra került.

[18] A felperes a jogsértésnek a konkrét ügyben rá gyakorolt hatását illetően – az elsőfokú bíróság által elfogadottan – ténylegesen köztudomású tényekre hivatkozott a sérelemdíj összegének meghatározása körében. A másodfokú bíróság ugyanakkor hangsúlyozza, hogy a bírói gyakorlat egységes abban a kérdésben, hogy a köztudomású tényekre alapított hivatkozás és azok értékelése is elfogadható a sérelemdíj meghatározása során (BH2020.235.; BDT2018. 3821.).

A jóhírnév megsértéséhez pedig nincsen szükség arra, hogy a sértettnél a hátrányos eredmény, a társadalmi megítélésének negatív változása ténylegesen be is következzen, mert a hírnévrontás nem „eredmény-deliktum”. Elegendő volt a sérelemdíj iránti igény alaposágához adott esetben az, hogy a személyiségi jogot sértő perbeli állítások ezen hátrányok kialakítására objektíve alkalmasak.

Annak valótlan állítása ugyanis, hogy a felperes parlamenti frakciójának tagjai üdvözöltek egy Magyarországot elítélő olyan uniós jelentést, amelyet az Európai parlamenti képviselői nem szavaztak meg, nyilvánvalóan egy politikai párt hitelességét nagymértékben rontja. A politikai riválisának szidalmazása és egy magyar pártpolitikai életen kívüli személy beavatkozásában való reménykedés a választási sikerei érdekében – köztudomású tényként elfogadhatóan – jelentős hátrányos következményekkel járhat egy magát nemzeti irányultságúnak tartó pártra nézve. A sérelmezett cikkbeli valótlan állítások tehát önmagukban alkalmasak a felperes, mint politikai párt iránti bizalom aláásására, rombolására.

[19] Az alperes személyiségi jogsértésének felróhatósága súlyos fokú volt és ismétlődő jellegű is. Az alperes nem tanúsította, hanem tudatosan és szándékosan megsértette a szakma szabályai alapján elvárható gondosságot. A tényállításai a szöveggörnyezet alapján a valósággal határos, magas valószínűséget közöltek az olvasókkal, azt a látszatot keltve, hogy értesülései hitelesek. Az Smtv. 10. §-ának rendelkezésébe ütköző, az olvasókat megtévesztő magatartást pedig helyesen értékelte az elsőfokú bíróság sérelemdíj fizetést megalapozó körülményként.

A felperes magasabb tűrési kötelezettsége ellenére sem köteles túrni a szakmai gondosság elmulasztásával megtett valótlan tényállításokat. Erre tekintettel az alperes által megjelentetett írás vonatkozásában felmerült – köztudomásúként is értékelhető – immateriális hátrányok a 400.000 forintos sérelemdíjat teljes mértékben megalapozzák.

A sérelemdíj összege a hasonló ügyekben kialakult bírói gyakorlat szerint megállapított mértéket nem haladja meg (2.Pf.20.433/2020/4., 2.Pf.20.435/2020/4., 2.Pf.20.364/2021/4. és 2.Pf.20.105/2022/4.); továbbá az az azonos tényállás mellett megítélt sérelemdíj összegével is megegyezik (2.Pf.20.135/2022/4.). A jövőbeli hasonló jogsértések megelőzése érdekében is indokolt volt az elsőfokú bíróság által megállapított mértékű sérelemdíj alkalmazása a nagyszámú sajtóterméket működtető, jelentős vagyonnal rendelkező alperessel szemben (BH2019.268.).

[20] Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, a felperes a másodfokú eljárásban teljes pernyertes lett. A jogi képviselővel eljáró felperes a fellebbezési ellenkérelmében a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint felszámította az ügyvédi munkadíját, igényét összegszerűen megjelölte. A Fővárosi Ítéltábla a felperes – 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján felszámított – igényének megfelelően kötelezte a

pervesztes alperest a másodfokú perköltség megfizetésére a Pp. 83. § (1) bekezdésében írtak alapján.

[21] Az alperes köteles viselni a személyek polgári jogi védelmével kapcsolatos perekben érvényesülő tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 39. § (1) bekezdése és 46. § (1) bekezdése alapján – 400.000 forint pertárgyértéknek megfelelően – számított 32.000 forint fellebbezési illetéket a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének megfelelően.

[22] Tájékoztatja a másodfokú bíróság az alperest, hogy mind a kereseti, mind a fellebbezési illeték az Itv. 78. § (4) bekezdése szerint a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé. Az illeték megfizetése során közleményként fel kell tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát [30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés e) pontja].

Budapest, 2023. április 27.

Dr. Hercsik Zita s.k.
a tanács elnöke

Dr. Virág Csaba s.k.
előadó bíró

Dr. Kovaliczky Ágota s.k.
bíró